

VIGTIGE VÆRKER PÅ EDVARD MUNCH OG DANMARK

Ordrupgaards særudstilling præsenterer kunst fra de to vigtigste årtier i Edvard Munchs karriere fx hovedværker som *Nat i Saint Cloud*, *Det syge Barn*, *Kys* og *Melankoli*. Læs en kort beskrivelse af udstillingens vigtigste værker.

Kys 1892. Olie på lærred. Privateje

Munch vendte igen og igen tilbage til de samme motiver. Det gjaldt i særlig grad de motiver, som han lod indgå i sin såkaldte Livsfrise. Motivet for billedet *Kys* blev således bearbejdet gennem flere årtier. I denne version er det unge par påklædt, og sceneriet foregår i dagslys.

Nat i St. Cloud 1892. Pastel på lærred. Privateje

Billedet forestiller den danske digter Emanuel Goldstein, der sidder i et mørkt værelse og ser ud af et vindue. Munch og Goldstein boede sammen i vinteren 1890 i Saint-Cloud lidt uden for Paris. Mere end et portræt af Goldstein er billedet dog et forsøg fra Munchs side på at udtrykke sin egen sindsstemning gennem sine billeder, et vilkår for maleriet, som de to havde diskuteret intenst i Saint-Cloud.

Nat i St. Cloud 1892-93. Olie på papir. Privateje

Munch malede ofte flere versioner af sine billeder. *Nat i St. Cloud* var et af Munchs første virkelig populære motiver, og man kender til hele fem versioner ud over en radering. Denne version er usædvanlig ved sit lille format og sit monokrome farvevalg

Melankoli 1892. Olie på lærred. Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo

Da Munch fulgte Emanuel Goldsteins opfordring til at lave en vignette til vennens digtsamling, valgte han dette billede som udgangspunkt. I forgrunden ses Munchs norske ven Jappe Nielsen, mens baggrunden er en projektion af vennens tanker. De tre mennesker på broen refererer til hans ulykkelige kærlighedsliv.

Det syge barn 1907. Olie på lærred. Tate Modern, London

Maleriet forestiller Munchs søster Sophie, der døde af tuberkulose som femtenårig. Munch betegnede den første version af motivet, som han malede i 1885-86, som gennembrudsbilledet i sin kunst. Denne version er malet på et tidspunkt, hvor Munch oplevede en mental krise, der kort tid efter førte til indlæggelsen på nerveklinikken i København. Billedets vigtighed for Munch understreges også af, at han på sit sygeværrelse hang en anden version af det *Det syge barn*, et litografi fra 1896.

Daniel Jacobson 1908. Olie på lærred. Statens Museum for Kunst, København

Billedet er det mindste af de to portrætter i helfigur, Munch malede af sin læge. Munch har siden beskrevet portrætterne som kommentarer til situationen på klinikken: ”Jacobson (sic.) var en flink lege. – Han gikk der som en pave blant hvitkledde sykepleiersker og oss bleke syke. Maten var hvit den også. Alt var hvitt uten Jacobsen. Så ville jeg si noe jeg også og fikk ham til å stå for meg. Jeg satte ham inn, stor og skrevende i en ild av alle helvetes farger. Da ba han pent for seg. Ble tam som en due”.

Daniel Jacobson 1908-09. Olie på lærred. Munch-museet, Oslo

Munch havde for vane at male flere versioner af sine portrætter. Denne er den mindste af de to portrætter i helfigur, Munch malede af sin læge. Dr. Jacobson beskrev senere Munchs arbejde med

portrætterne til den norske avis Morgenposten: ”Det var det eiendommelige ved hans måde å male på at han oftest malte ut av sin erindring – ut fra de billeder som hadde dannet sig i hans indre. Når han i sin tid malte Helge Rode og mig, var vi meget sjelden tilstede. De to billedene han malte av mig, malte han som han så mig for sit indre øie, når jeg stod med hendene i siden og så ned på den syge i sengen – vinduslyset var bak mig, og det var dette som gav alle de vakre farvene som en kan se på billedet.”

Selvportræt i stolen på dr. Jacobsons klinik 1908-9. Fotografi. Munch-museet, Oslo

Dette fotografiske selvportræt, hvor Munch viser sig frem med en vis selvsikkerhed, kan have været brugt som forarbejde til det monumentale maleri *Selvportræt fra klinikken*. I baggrunden ses det malede portræt af Helge Rode, et litografisk portræt af Daniel Jacobson samt øverst litografiet *Det syge barn*.

Selvportræt som Marat i badet på dr. Jacobsons klinik 1908/9. Fotografi. Munch-museet, Oslo

I dette utraditionelle selvportræt, der har fået tilnavnet *Selvportræt som Marat i badet*, har Munch fotograferet sig selv liggende udstrakt på en briks ved et af de bade, der var centrale for behandlingen på klinikken. Iscenesættelsen vækker mindelser om to malerier med titlen *Marats død*, som Munch malede i Wanemünde året før. Disse billeder, der grænser til selvportrætter, refererer til hans dramatiske forhold til den norske bohémekvinde Tulla Larsen, men titlen henviser til den franske revolutionær, Jean Paul Marat, der blev dræbt af sin elskerinde, Charlotte Corday.

4. september 2009 – 3. januar 2010